НЯХАЙ ЖЫВЕ ВЯЛІКІ КАСТРЫЧНІК!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі універсітэт

Орган парткома, рэктарата, мясцкома, камітэта ЛКСМБ і прафкома Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна

№ 31—32 (462—463) | Аўторак, 7 лістапада 1961 г. | Цана 2 кап.

31 кастрычніка XXII з'езд КПСС закончыў сваю работу

31 кастрычніка на ранішнім пасяджэнні з'езд заслухаў паведамленне старшыні падліковай камісіі тав. Дзёмічава П. Н. аб выніках выбараў цэнтральных органаў партыі.

Дэлегаты з'езда бурнымі, працяглымі апладысментамі сустракаюць паведамленне аб аднадушным выбранні членаў Цэнтральнага Камітэта КПСС, кандыдатаў у члены ЦК, членаў Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі.

Таварыш М. С. Хрушчоў адзначае, што аднадушнае галасаванне пры выбарах цэнтральных органаў партыі яшчэ раз сведчыць аб адзінстве і маналітнай згуртаванасці нашай ленінскай партыі. Ён ад імя выбраных таварышаў дзякуе дэлегатам з'езда за высокае давер'е.

На вячэрнім пасяджэнні з'езда старшынствуючы таварыш М. С. Хрушчоў паведамляе аб тым, што Пленум Цэнтральнага Камітэта, які адбыўся, выбраў Прэзідыум ЦК, Сакратарыят ЦК, зацвердзіў старшыню Камітэта Партыйнага кантролю пры ЦК КПСС і першага намесніка старшыні Камітэта Партыйнга Кантролю. Ён паведамляе таксама, што Цэнтральная Рэвізійная Камісія выбрала старшыню Камісіі.

Прэзідыум ЦК зацвердіў Бюро ЦК па РСФСР.

Пасля дакладаў камісій былі аднагалосна прыняты Рэзалюцыя XXII з'езда па Справаздачы Цэнтральнага Камітэта КПСС, Праграма КПСС і Статут КПСС.

З кароткай заключнай прамовай выступае таварыш М. С. Хрушчоў. Ён аб'яўляе XXII з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза закрытым. Дэлегаты і госці з вялікім натхненнем выконваюць партыйны гімн «Інтэрнацыянал».

З табой нашы сэрцы, партыя!

Студэнты і выкладчыкі БДУ адабраюць рашэнні XXII з'езда КПСС

Незабыўнай застанецца ў памяці мільёнаў людзей другая палова кастрычніка. У Маскве, у Крамлёўскім Палацы з'ездаў, ішло абмеркаванне Справаздачнага даклада і даклада аб Праграме Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, з якімі выстпіў на XXII з'ездзе КПСС М. С. Хрушчоў.

З вялікай увагай сачылі студэнты БДУ за работай гістарычнага з'езда. А 31 кастрычніка ва універсітэце прайшлі мнагалюдныя мітынгі. Студэнты і выкладчыкі далучылі свае галасы да голасу ўсяго савецкага народа, які горача адабрае рашэнні XXII з'езда КПСС.

Пасля лекцый сабраліся ў актавай зале студэнты філалагічнага факультэта. Першай бярэ слова сакратар партбюро факультэта В. А. Захарава.

— Позіркі людзей ўсяго свету накіраваны да Крамлёўскага Палаца з'ездаў, дзе сабраліся лепшыя сыны і дочкі народа. Абмеркаванне праграмы пабудовы камунізма яшчэ раз паказала, што мы ўзняліся на такую вышыню, з якой можна бачыць камунізм як канкрэтную і рэальную справу, падуладную волі партыі і народа.

Далей тав. Захарава з гневам гаворыць аб нікчэмнай антыпартыйнай фракцыйнай групе, якая не траціла надзеі вярнуцца да старых метадаў кіраўніцтва.

— Савецкія людзі на поўныя грудзі дыхаюць цяпер свежым паветрам, якое змяніла застойлівую і ўдушлівую атмасферу часоў культу асобы. Уся наша партыя, увесь савецкі народ даюць рашучы адпор фракцыянерам і заяўляюць: звароту да старога больш не будзе, — заяўляе дацэнт кафедры партыйна-савецкага друку М. С. Зярніцкі.

Адзін за другім змяняюцца прамоўцы на трыбуне. І кожны з іх пачынае свае выступленне аб тым гарачым адабрэнні, якое выказаў савецкі народ новай Праграме Камуністычнай партыі, аб цвёрдай рашучасці нашага народа здзейсніць прадвызначэнні партыі. А. Капусцін, Я. Сяліцкі, М. Казлова, Л. Скалубовіч і іншыя ад імя ўсіх студэнтаў факультэта заявілі: мы гатовы выканаць любое даручэнне партыі!

С. А. Лысенка зачытвае праект рэзалюцыі мітынгу. У адказ падымаецца лес рук, студэнты і выкладчыкі філалагічнага факультэта адабраюць палітычную лінію і практычную дзейнасць Цэнтральнага Камітэта, новую Праграму нашай партыі.

□

Мітынгі і сходы адбыліся на ўсіх факультэтах універсітэта. У прынятых рэзалюцыях студэнты і выкладчыкі аднадушна адабраюць гістарычныя рашэнні XXII з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

З ВЯЛІКІМ СВЯТАМ!

ВІНШУЕМ УСІХ СТУДЭНТАЎ, АСПІРАНТАЎ, ВЫКЛАДЧЫКАЎ, РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ БЕЛДЗЯРЖУНІВЕРСІТЭТА імя У. І. ЛЕНІНА СА СЛАЎНЫМ РЭВАЛЮЦЫЙНЫМ СВЯТАМ—44-ай ГАДАВІНАЙ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ! ЖАДАЕМ УСІМ НОВЫХ ПОСПЕХАЎ У ВУЧОБЕ, РАБОЦЕ І Ў АСАБІСТЫМ ЖЫЦЦІ!

РЭКТАРАТ,
ПАРТКОМ БДУ,
КАМІТЭТ КАМСАМОЛА.

ВІДАВОЧЦЫ ГЕРАІЧНЫХ ПАДЗЕЙ

Напярэдадні святкавання 44-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ва універсітэце адбылася сустрэча са старымі бальшавікамі, удзельнікамі рэвалюцыі: першым камісарам легендарнага крэйсера «Аўрора» Аляксандрам Віктаравічам Белышавым, а таксама ўдзельнікам штурма Зімовага палаца Сяргеем Фёдаравічам Сокалавым.

Вось што расказаў тав. Сокалаў. У час паўстання ён знаходзіўся ў Смольным—штабе рэвалюцыі. У той час, з новага падполля, упершыню выйшаў Ленін. Тры гадзіны ён знаходзіўся ў Смольным, даваў указанні паўстаўшым, накіроўваў рабочыя атрады і чырвонагвардзейцаў у самыя адказныя месцы. Увесь час на варце пакоя, у якім працаваў Ленін, стаяў С. Ф. Сокалаў.

Уначы паўстаўшыя пайшлі на рашучы штурм Зімовага. Сярод атакуючых быў і С. Ф. Сокалаў. Праз некалькі гадзін Зімовы паў. Сацыялістычная рэвалюцыя перамагла.

З ватоеным дыханнем слухалі выступленне камісара крэйсера «Аўрора» Аляксандра Віктаравіча Белышава.

Успамінаючы былое, А. В. Белышаў прыводзіў факты, называў імёны слаўных рэвалюцыянераў, якія змагаліся непасрэдна пад кіраўніцтвам вялікага Леніна ў кастрычніку 1917 года. Здаецца, сама гісторыя перагортвала свае старонкі перад прысутнымі, моладзь быццам уваччу ўбачыла, як за святую праўду Леніна змагаліся іх дзяды, бацькі.

Вось некалькі эпізодаў таго часу.

У лютым 1917 года, у час лютаўскай буржуазнай рэвалюцыі матросы «Аўроры» захапілі крэйсер у свае рукі. А. В. Белышаў адразу прымкнуў да бальшавікоў.

Але ўлада знаходзілася ў руках Часовага ўрада. Бальшавікі рыхтаваліся даць рашучы бой буржуазіі. Незадоўга да кастрычніцкага паўстання на крэйсеры пабываў упаўнаважаны рэвалюцыйнага камітэта РСДРП. Камісарам крэйсера быў назначаны А. В. Белышаў.

Каб падтрымаць паўстаўшых, крэйсер увайшоў у фарватар Нявы і накіраваў свае магутныя гарматы ў бок Зімовага палаца, дзе акапаўся Часовы ўрад Керанскага. Па сігналу з Петрапаўлаўскай крэпасці рэвалюцыйны крэйсер павінен быў даць залп сваімі гарматамі.

І гэты залп быў дадзены ў 9 гадзін вечара 6 лістапада 1917 года (па новаму стылю). Гэты адзіны залп паслужыў сігналам для рашучага штурму Зімовага палаца.

Уначы Зімовы палац паў. Уладзімір Ільіч Ленін абвясціў аб нараджэнні новай эры ў гісторыі чалавецтва.

За цёплыя словы нашых гасцей падзякавала студэнтка біяфака Святлана Невядомская:

— Мы, камсамольцы, вельмі шкадуем, што не былі ўдзельнікамі рэвалюцыі. Але перад намі стаіць вялікая светлая мэта: пабудаваць камунізм. Мы жадаем нашым гасцям доўгіх год жыцця, з тым, каб яны ўвайшлі ў камунізм разам з намі.

Р. ВАСІЛЬЕЎ.

НА ЗДЫМКУ: другі справа—А. В. Белышаў, трэці—С. Ф. Сокалаў.

ЗАЛАТЫЯ РУКІ Ў НАШЫХ СТУДЭНТАЎ

Добрымі працоўнымі справамі адзначылі студэнты прайшоўшае лета. У нядзелю яны сабраліся ў гуманітарным корпусе, каб падвесці вынікі сваёй працы. З кароткім, змястоўным дакладам выступіў Л. Сушкевіч.

— У гэтыя радасныя дні, нам ўдвая прыемней падвесці вынікі нашай працы. А вынікі добрыя. Студэнты добра папрацавалі на будаўніцтве галоўнага корпуса БДУ, на будаўнічых пляцоўках Мінска, на рамонце інтэрнатаў, у калгасах і саўгасах, у піянерскіх лагерах.

У пачатку летніх канікул студэнтам было выдадзена дзве тысячы камсамольскіх пуцёвак. Больш палавіны з іх ужо здадзены ў камітэт камсамола. У большасці з іх стаіць адзнака: «Працаваў добрасумленна». За летні час студэнты адпрацавалі каля 50 тысяч гадзін.

Восенню студэнты выязджалі ў калгасы. Яны выконвалі розныя сельскагаспадарчыя работы. Калгаснікі засталіся задаволенымі, а кіраўнікі калгасаў прэміявалі многіх студэнтаў грашыма. Студэнты актыўна ўдзельнічалі ў грамадскім жыцці: чыталі лекцыі, выпускалі насценныя газеты.

Лепшых студэнтаў камітэт камсамола ўзнагародзіў граматамі і каштоўнымі падарункамі. У ліку іх: І. Палуніна і З. Кісялёва (юрфак), М. Лазоўская і М. Таміла (філфак), Л. Грачова і Р. Каняева (біяфак), П. Савіцкі і І. Скутава (фізфак), Л. Баранава і І. Камяк (матфак) і многія іншыя.

Цікавы вечар закончыўся канцэртам мастацкай самадзейнасці і танцамі пад эстрадны аркестр.

Госці з „Вожыка“

— Першы нумар нашага часопіса выйшаў у цяжкія дні вайны. Тады ён называўся «Раздавім фашысцкую гадзіну». Лепшыя літаратурныя сілы Беларусі згуртаваліся вакол яго. Мы выкарыстоўвалі дакладную інфармацыю, высмейвалі захопнікаў і іх халуёў—паліцаяў, стараст.

З таго часу прайшло 20 год. Часопіс змяніў назву. Мы высмейваем усё тое, што перашкаджае ісці наперад...

Аб гэтым гаварыў старэйшы работнік «Вожыка», яго рэдактар П. Кавалёў на сустрэчы са студэнтамі. У адной з аўдыторый гуманітарнага корпуса разгарнулася цёплая, сардэчная размова паміж будучымі журналістамі і супрацоўнікамі часопіса. У госці да будучых журналістаў прыйшлі Ул. Корбан, В. Зуб, І. Сіпакоў, Кляўко. Яны расказалі аб рабоце часопіса, адказалі на пытанні студэнтаў.

У заключэнне госці прачыталі свае сатырычныя вершы і байкі.

Заглянем у лабараторыі...

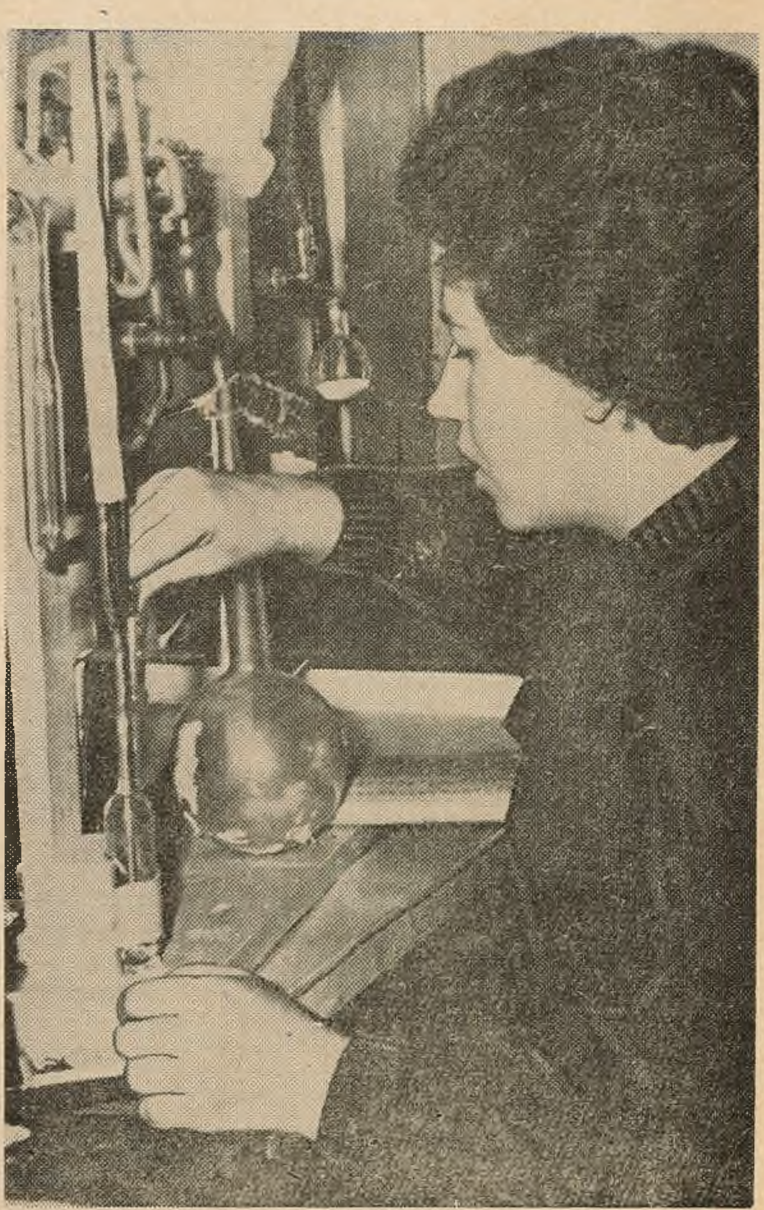

ЛЮДМІЛУ АСТРОЎСКУЮ, студэнтку V курса хімфака, вельмі часта можна сустрэць у лабараторыі фізічнай і калоіднай хіміі. Вось ужо другі год дзяўчына ўпарта і паспяхова працуе над дыпломнай работай «Разлажэнне солей амонія».

Навуковы кіраўнік Мікалай Георгіевіч Рафальскі расказвае:

— Працавітасці гэтай дзяўчыны можна толькі пазайдросціць. Цяпер яна на практыцы ў адной са школ сталіцы. Але паспявае і там, і ў лабараторыю не забываецца заглянуць. Я перакананы, ў тым, што сваю дыпломную Людміла абароніць паспяхова.

НА ЗДЫМКУ: Л. Астроўская працуе над разлажэннем сернакіслага амонія.

Фота Л. КУЗЬМІЦКАГА.

УНІВЕРСІТЭТ АДЗНАЧАЕ ЮБІЛЕЙ

СЛАЎНАЕ САРАКАГОДДЗЕ

Слаўная восень выдалася сёлета. Цёплыя, сонечныя дні стаялі на працягу ўсяго кастрычніка, месяца, у якім універсітэту споўнілася сорак год. У гэтым месяцы, сорак год назад, вялікім Леніным быў падпісаны дэкрэт аб стварэнні ў нашай рэспубліцы першай вышэйшай навучальнай установы—Беларускага дзяржаўнага універсітэта. Вялікі, слаўны шлях прайшоў з тых пор універсітэт! Павырасталі яго кафедры, павялічылася колькасць факультэтаў, узбройваліся лабараторыі навейшым абсталяваннем, а галоўнае, выраслі людзі. Калі ў 1922 годзе ва універсітэце працавала толькі 14 прафесараў, 50 выкладчыкаў і 8 загадчыкаў кабінетаў і лабараторый, то ў 1961 звыш 350 прафесараў, дацэнтаў і іншых навуковых супрацоўнікаў. Які вялікі кантраст! Ва універсітэце цяпер восем факультэтаў дзённага навучання, завочны факультэт, вячэрнія аддзяленні, дзесяткі кабінетаў і лабараторый.

Давайце пройдземся па універсітэту і пазнаёмімся з яго звычайным штодзённым жыццём. Зараз—гарачая пара вучобы.

Мы ў хімікаў. У лабараторыі аналітычнай хіміі займаецца група другакурснікаў. Студэнты ўважліва працуюць з хімрэактывамі. Яны вывучаюць розныя метады якаснага аналізу, рашаюць задачы на знаходжанне катыёнаў розных груп. Наколькі важная гэта работа, растлумачваюць выкладчыкі хімфака, кандыдат хімічных навук, дацэнт Іван Макаравіч Канюшка і асістэнт кафедры аналітычнай хіміі Людміла Ільінічна Севасцьянава:

— Ні адно прадпрыемства не працуе без хімічнага аналізу. Сучасная хімія—аснова любой вытворчасці.

І. М. Канюшка і Л. І. Севасцьянава — добрыя спецыялісты. Абодва яны — выхаванцы універсітэта.

А вось група дзяўчат, якія працуюць з рэактывамі. Студэнткі Люда Бандарэнка, Валя Мурашка, Люда Жмачынская выканалі сёння сваю работу на «выдатна». Нядрэнны вынік атрымала і студэнтка Л. Цыганкова. А раней жа не выходзілі ў яе вопыты, і толькі ўпартая работа над сабою, імкненне не адстаць ад таварышаў, далі поспех. Цяпер дзяўчына практычныя работы выконвае добра, не адстае ад другіх.

Цікавы жыццёвы лёс у кожнай дзяўчыны. Люда Бандарэнка тры гады працавала матарысткай у шахце, Валя Мурашка, якая скончыла сярэднюю школу з сярэбраным медалем, паступіла ва універсітэт са школы, а Люда Жмачынская перавялася на стацыянар з вячэрняга аддзялення. Цяпер усе яны вучацца добра, а Люда Жмачынская вядзе вялікую грамадскую работу. Што адзінае ў лёсе дзяўчат? Жаданне выдатна вучыцца, стаць у будучым добрымі спецыялістамі-хімікамі.

Чаму адзін з карпусоў завецца біялагічным? Можа таму, што ў ім трывала абасяваліся біёлагі.

29 аўдыторыя, што на трэцім паверсе. Тут размяшчаецца лабараторыя мікрабіялогіі, якой загадвае прафесар Б. Я. Эльберт

Ля адной з зашклёных шафаў, дзе лямпы выпраменьваюць сіняе святло на расліны, стаіць дзяўчына ў халаце. Гэта малады асістэнт кафедры Тамара Жарына. Яна толькі што правяла практычныя заняткі з групай чацвёртага курса. Тэма засвоена паспяхова. Студэнты С. Невядомская, Г. Купаленка, Т. Каляда і іншыя практычнае заданне выканалі вельмі паспяхова.

Мы спыталі ў студэнтаў чацвёртага курса, ці падабаецца ім спецыяльнасць біёлага.

— Нічога няма цікавей, — адказалі яны.

На біялагічным факультэце сканцэнтраваліся выдатныя навуковыя сілы. Тут працуюць прафесары Б. Я. Эльберт, Т. Н. Годнеў, Н. В. Турбін, Н. А. Дарожкін, Г. Г. Вінберг, П. Ф. Ракіцкі, Г. С. Юньеў, І. Н. Сяржанін, Л. С. Чаркасава і іншыя, вучэбную работу вядзе вялікі калектыў спецыялістаў-выкладчыкаў.

На біялагічным факультэце, ды і не толькі на біялагічным, шырока вядзецца навукова-даследчая работа. На біяфаку ёсць некалькі навуковых гурткоў, якія ўваходзяць у СНТ. Гуртакоўцы спецыялізуюцца ў розных галінах біялогіі, сумяшчаюць тэарэтычныя веды з практычнымі даследаваннямі, пішуць курсавыя і дыпломныя работы.

Мы пазнаёміліся з трыма сяброўкамі-пяцікурсніцамі Ірай Мызнікавай, Людай Ражба і Нэлай Вярэм'явай. Усе яны—актыўныя ўдзельніцы студэнцкага навуковага гуртка. Цяпер яны прыступілі да працы над дыпломнымі работамі. Нэла Вярэм'ева, напрыклад, вывучае з першага курса ўласцівасці мікробаў дызентырыі. Гэту тэму абрала яна і для дыпломнай. Няма патрэбы даводзіць, як гэта важна. Такія тэмы ўваходзяць у курс медыцынскай мікрабіялогіі.

Хутка фізікі і матэматыкі будуць займацца ў новым корпусе універсітэта. Гэта цудоўнае збудаванне. Зайдзіце вы ў новы корпус, вы можаце згубіцца там... Перад вамі—доўгія калідоры, ўваходы і выхады, бакавыя і цэнтральныя лесвіцы, дзесяткі аўдыторый. Новыя, прасторныя, яны будуць добра электрафікаваны і асветлены. Уся ўнутраная аддзелка прыгожа аздоблена шклом, мармурам, натуральным дубам, пафарбавана ў яркія прыгожыя таны. Калі хто-небудзь упершыню трапляе ў новы корпус, ён не можа не ўсклікнуць у захапленні:

— Тут нельга не вучыцца добра!

Універсітэт! Колькі юнакоў марыць стаць студэнтамі гэтай выдатнай навучальнай установы, атрымаць аблюбаваную імі спецыяльнасць і працаваць на карысць любімай Айчыны. І мара многіх — збываецца! Штогод са сцен універсітэта у жыццё ідуць усё новыя і новыя дзесяткі спецыялістаў, будаўнікоў новага грамадства.

У гэтым жа годзе слаўны юбілей універсітэта будуць адзначаць, і тыя, хто скончыў універсітэт, і тыя, хто працягвае вучыцца на яго факультэтах, чыё жыццё яшчэ не адзін год будзе цесна звязана з універсітэтам.

Р. ЗАЛЕСКІ.

29 КАСТРЫЧНІКА 1961 ГОДА Ў АКТАВАЙ ЗАЛЕ ГУМАНІТАРНЫХ ФАКУЛЬТЭТАЎ ПРАХОДЗІЛА XVI КАМСАМОЛЬСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БДУ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА.

ПАДРАБЯЗНУЮ СПРАВАЗДАЧУ АБ ЯЕ РАБОЦЕ ЧЫТАЙЦЕ Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ НАШАЙ ГАЗЕТЫ.

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА

☆ ☆ ☆

Мікола МАЛЯЎКА: ТРЫ ВЕРШЫ

Ажыны

Ля сваіх азярын
Зноў я ўспомніў пра гэта,
Калі спелых ажын
Мне насыпала лета.

— Ой, лебедзі-бабкі,
Адсыпце хоць трошкі
У нашыя шапкі
Мядовай марошкі.*

Ад такой цеплыні
Раставалі жанчыны
І на столікі-пні
Выстаўлялі карзіны.

І ў глыбокай тайзе
На імху — нашым ложку —
Дружбакі па чарзе
Праслаўлялі марошку.

Мне ж прышлі на ўспамін
Беларускія лукі,
Дзе цяпер да ажын
Працягнуліся рукі.

Там на сподках лістоў
Яны выспелі ў жніўні,
І дзяцей ад кустоў
Не адгоняць і ліўні.

Эх, і ягады ў нас —
Не мінеш іх палону:
Хто адведаў хоць раз —
Не забудзе да скону.

І марошка з рукі
Мае ўпала ля шапкі.
— Ну, бывайце, сынкі...
— Пухам сцежкі вам, бабкі...

Ля сваіх азярын
Зноў я ўспомніў пра гэта,
Калі спелых ажын
Мне насыпала лета.

---

* Марошка—ягада, падобная да ажын.

* * *

Колькі верасняў
Яблыкі трэсці,
З мёдам
 поўныя
Конаўкі несці,
Колькі маяў касіць асаку
Палічы мне, зязюля.
—Ку-ку, ку-ку, ку-ку.

Колькі лютых
Праводзіць у вырай
Ля кастроў,
За бяседаю шчырай,
Колькі жніўняў сустрэць на таку
Палічы мне, зязюля.
—Ку-ку, ку-ку. ку-ку.
Я б галёкаў
На поўныя грудзі:
—Сто гадоў
Мне палічана,
 Людзі!
Я б паверыў табе, зязюля,—
Каб да раніцы ў сне
Не ўздыхала начамі матуля.

Гэтак сама
Спелыя зоркі
На ялінах
Лускалі вавёркі
Дзевятнаццаць гадоў назад,
Калі слухаў цябе
Расстраляны
 У гады мае
 брат.

Хоць ты ў смерці яго
Не павінна—
Толькі ўспомніць
Аб гэтым павінна:
Ён пражыў да крыўднага мала,
Хаця вечарам тым
Сто гадоў ты яму нагукала...
—Ку-ку, ку-ку, ку-ку—
Многа маяў
Касіць асаку.
Толькі як я паверу зязюлі,
Калі зноў на зямлі
Адліваюць
Для некага кулі.

—Ку-ку, ку-ку, ку-ку—
—Ку-ку, ку-ку, ку-ку—
Многа жніўняў
Сустрэць на таку.
Толькі як я паверу зязюлі,
Калі маме штоноч
Сніцца брат мой
У белай кашулі!

Ой, разумная птушка,
Маўчы —
Не лічы,
 Не лічы,
 Не лічы...
Каб вы толькі ўявілі,
Адчулі,
Як балюча не верыць
У дваццаць няпоўных зязюлі.

* * *

Мы, шчаслівыя, беглі ў кіно,
Мы ў гаях пакідалі сляды,
А за намі сачылі даўно
Вадзяністыя вочы бяды.

Хай бы месяц патух
І палохалі совы,
Калі несла праз луг
Ты балючыя словы.

Можа б страшна было,
Падкасіліся ногі—
І назад у сяло
Павярнулі дарогі.

Хай бы раптам у сне
Зашумелі дубровы,
Калі кідала мне
Ты балючыя словы.

Можа б іх у дубах
Не пачуў я з-за грому
І панёс на руках
Сваё шчасце дадому...

Засталося маліцца ў душы,
Каб ты бегла часцей па ваду:
Калі нельга ў вячэрняй цішы—
Хоць вачыма цябе правяду.

ВОСЕНЬ. Фота А. ШРУБКА.

КРЫЛЬЯ РОДИНЫ

Взволнованно суровый
Левитана голос
Радиоволны с губ
Срывали вмиг...
Казалось, будто
Сердце накололось
На острый
 и холодный штык.

И сразу небо
Наше потемнело, —
Кремлевских звёзд
Не меркнул яркий свет,
Когда в великом
Подвиге Гастелло
Мы слышали
 героику побед.

И те, кто падал,
Телом закрывали
Клочок земли,
Священной и святой.
И словно мёртвые
В колонны встали,
Чтоб вновь идти
С живыми в смертный
 бой.

Минуло всё...
И в дни больших
 свершений
Сбылась мечта
Крылатая людей:
И к звёздам путь
Для многих поколений
Открыт сынами
Родины моей.

Мы верим: небо
Будет мирным, чистым
И сон спокоен,
Радостен наш труд,—
Нам в космос путь
Открыли коммунисты,
Они к победам
Родину ведут!

Пусть радость вновь
Взлетает над планетой,—
Готов корабль
 в космическую высь.
Пусть над Землёю
Мирно и победно
Корабль проносит
слово «КОММУНИЗМ»!

В. СИЛИН,
студент 4-го курса филфака.

Л. СУШКО.

ГАНАРЛІВЫ СУЧОК

Аблічча дошкі абнаўляецца
Лязом знімае гэблік стружкі,
Яны прыгожа завіваюцца,
Бы тыя жоўценькія стужкі.

Сучок жа рыжы, поўны гордасці,
З лязом спрачаецца, ды й годзе:
—Я гонар дошкі, прыклад цвёрдасці
У мяккацелым асяроддзі.

ПАМЯЦЬ

АПАВЯДАННЕ

Дуб стаяў на краі сяла. Магутнымі карэннямі ён моцна ўпіўся ў зямлю. На камлі яго там-сям былі бачны наплывы, ён захоўваў у сваім целе сляды вайны — іржавыя халодныя асколкі.

Дуб рос ля дарогі, што вяла ў райцэнтр. Карэнні яго нібы гіганцкія шчупальцы, пераплялі дарогу ўпоперак. Кожны раз, як толькі даводзілася калгаснікам праязджаць каля дуба, падводы іх пачыналі ліхаманкава трэсціся, жалабна скрыпець. Калгаснікі на чым свет стаіць лаяліся, пагражалі волату адсекчы яго карэнні. У адказ дуб лагодна шумеў магутнай кронай, пастрыкаў па галавах людзей бліскучымі жалудамі. Ніхто так і не здзейсніў сваю пагрозу. Дрэва-велікан паранейшаму стаяла ў канцы сяла і цярпліва загойвала свае ваенныя раны.

Неяк у калгас прыехалі людзі з прыборамі. Нешта вымяралі сталёвай рулеткай, доўга наводзілі на дуб бліскучае вока тэадаліта, заглядвалі ў чарцяжы. Потым прышлі да старшыні калгаса Максіма Макарэвіча.

— Чыгунку будзем ля вашай вёскі пракладваць, — паведаміў сівавусы чалавек з срэбнымі малиточкамі на шапцы.

Старшыня, які год назад скончыў сельскагаспадарчую акадэмію, задаволена пацёр рукі:

— Во! Гэта справа! А цягнікі ля нашага сяла спыняцца будуць?

— Абавязкова!

— Гэта рэч карысная. А нам асабліва яна патрэбна. Сад у нас ёсць нядрэнны, а з транспартам таго... цяжкавата. А цяпер, значыць, яблычкі будзем чыгункай адпраўляць. Будуйце, будуйце. Я — за.

Праз тыдзень з'явіліся бульдозеры. Сівавусы чалавек, паказаўшы рукой на дуб, загадаў:

— Зрэзаць! Пень выкарчаваць!

Старшыня калгаса, які прысутнічаў пры гэтым, ўздрыгнуў, спалохана загаварыў:

— Таварышы! Дрэва ж якое! Пашкадуйце. Навошта губіць такую прыгажосць?

— Ты, старшыня, не ўмешвайся ў нашу будаўнічую справу. Тут чыгуначнае палатно праходзіць будзе, — адрэзаў сівавусы.

— А крышку ўбок нельга ўзяць? — глянуў яму ў вочы старшыня.

— Ты што? — іранічна ўсміхнуўся сівавусы.

—Гэй, Карпюк! Бяры бензапілу і — валі яго.

— Стой! — хрыпла закрычаў старшыня.—Не дам! Дуб—калгасная маёмасць.

Ён вырваў з рук збянтэжанага Карпюка пілу, адкінуў убок. Твар яго быў перакошаны, на ілбе выступіў пот.

— Ты што? Ашалеў? — падаўся ад яго сівавусы. — Ды зразумей ты, што дуб перашкаджае. А яшчэ яблыкі чыгункай хочаш адпраўляць. Эх, молада-зелена! Карпюк, давай прыступай!

— Пачакай! — старшыня збялеў і непаслухмянымі нагамі марудна падаўся да дуба. Знясілена апусціўся на корань і, абхапіўшы галаву рукамі, застыў. Сонечныя плямы поўзалі па яго ільняных вал...ах, дапаўзалі да рук, зіхаце... ...гнём у пазногцях і зноў ільсніліся ў валасах. Дыхнуў гарачы, як з печы, вецер. Дуб загуў абуральнай, усё нарастаючай трывогай.

— Мо' ты заначаваць тут сабраўся? — ускіпеў сівавусы.

Макарэвіч маўчаў. Здавалася старшыня нешта згубіў тут і не находзіў. На пераноссі яго залягла глыбокая, нібы абяскроўлены парэз, складка.

— Цьфу! — сплюнуў сівавусы:— Карпюк, ты чуў, што я табе сказаў?

Макарэвіч уздрыгнуў і паглядзеў на сівавусага.

— Добра, — зусім ціха і хрыпла сказаў ён. — Толькі крышку пачакай. Дай хоць далей адыйсціся.

Павярнуўся, неяк згорбіўся і торапка закрочыў да сваёй двуколкі.

— Дзівак, — паціснуў плячыма сівавусы. — Было б чаго шкадаваць. Мы ў вайну, Карпюк, жыцця не шкадавалі дзеля таго, каб болей вось такіх чыгуначных ліній на зямлі пралягло, а ён... аб дубе засумаваў. Адным словам — молада-зелена...

Тонкі і нудны гук пілы разразаў цішыню. Старшыня згорбіўся, злосна пугай хвастануў каня. Перакрываючы плач пілы, урачыста і сурова шумеў верхалінай каржакаваты, з застыўшымі ў целе асколкамі, стары дуб. Шумеў доўга, упарта, потым грымнуўся аб зямлю і заціх.

Старшыня нікому не сказаў, што пад дубам у сорак другім гітлераўцы расстралялі двух партызанскіх разведчыкаў. Гэта былі яго бацька і маці.

Прайшло некалькі год. Па новай чыгунцы ў розныя бакі ляцяц... цяжка нагружаныя цягнікі. Часам... няы вядзуць у Мінск ці Гомель пахучыя калгасныя антонаўкі. ...тады малады дубок, што расце ля насыпу, доўга кланяецца ім услед зялёнай чубатай верхалінай.

Дубок пасадзіла чалавечая памяць.

Аляксандр ШЛЕГ.

М. КУЛІКАВА

ПЕСНЯ

Паляцела далёка-далёка,
Акунулася ў Сож сінявокі,
Абудзіла палеткі, лугі.
Прывітала Дняпра берагі.

Я таксама у песню нясмелую
Голас свой, бы раўчук той вады,
Уліла, каб яна узмацнела,
І па свеце лунала заўжды.

Дзе пачынаўся шлях партыі

У дні, калі ў сталіцы нашай Радзімы праходзіў XXII з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, група студэнтаў першага курса геаграфічнага факультэта наведала Дом-музей першага з'езда РСДРП.

З вялікай цікавасцю студэнты азнаёміліся з гістарычнымі дакументамі 1-га з'езда партыі. Міжволі сапастаўляеш, які вялікі і слаўны шлях прайшла наша родная Камуністычная партыя, ад невялікіх гурткоў сацыял-дэмакратаў да шматмільённай маналітнай партыі камуністаў-аднадумцаў.

У Мінску ў 1898 годзе засядалі 9 дэлегатаў ад першых сацыял-дэмакратычных арганізацый, а ў Маскве на гістарычным XXII з'ездзе Камуністычнай партыі сабралася звыш 5 000 лепшых сыноў і дачок нашай цудоўнай Радзімы, каб зацвердзіць праграму пабудовы камуністычнага грамадства. А дзе праходзілі з'езды? Невялікі домік над Свіслаччу і грандыёзны Крамлёўскі Палац з'ездаў — новае цудоўнае збудаванне са шкла і мармуру.. Якая розніца!

Радасна становіцца ад думкі, што сучаснае пакаленне будзе жыць пры камунізме.

— Вялікае дзякуй партыі за яе клопаты аб народзе! — вось што запісалі першакурснікі ў кнізе наведвальнікаў Дома-музея 1-га з'езда РСДРП.

І. ЛЯСКОЎСКІ,
сакратар камсамольскага бюро першага курса геафака.

Які́м будзе чалавек будучага

2 лістапада адбылася цікавая размова студэнтаў універсітэта з выкладчыкам кафедры педагогікі і псіхалогіі Р. І. Вадэйкам. Тэма гутаркі «Аб культуры паводзін савецкага маладога чалавека—будаўніка камунізма».

У сваёй лекцыі тав. Вадэйка прывёў шматлікія прыклады з жыцця маладзёжных брыгад, брыгад камуністычнай працы, гаварыў аб маральным вобліку савецкага юнака: рабочага, студэнта, вучня, калгасніка.

Тав. Вадэйка адказаў таксама на пытанні, якія задалі яму студэнты.

А. МАМАНТАЎ.

Заглянем у лабараторыі...

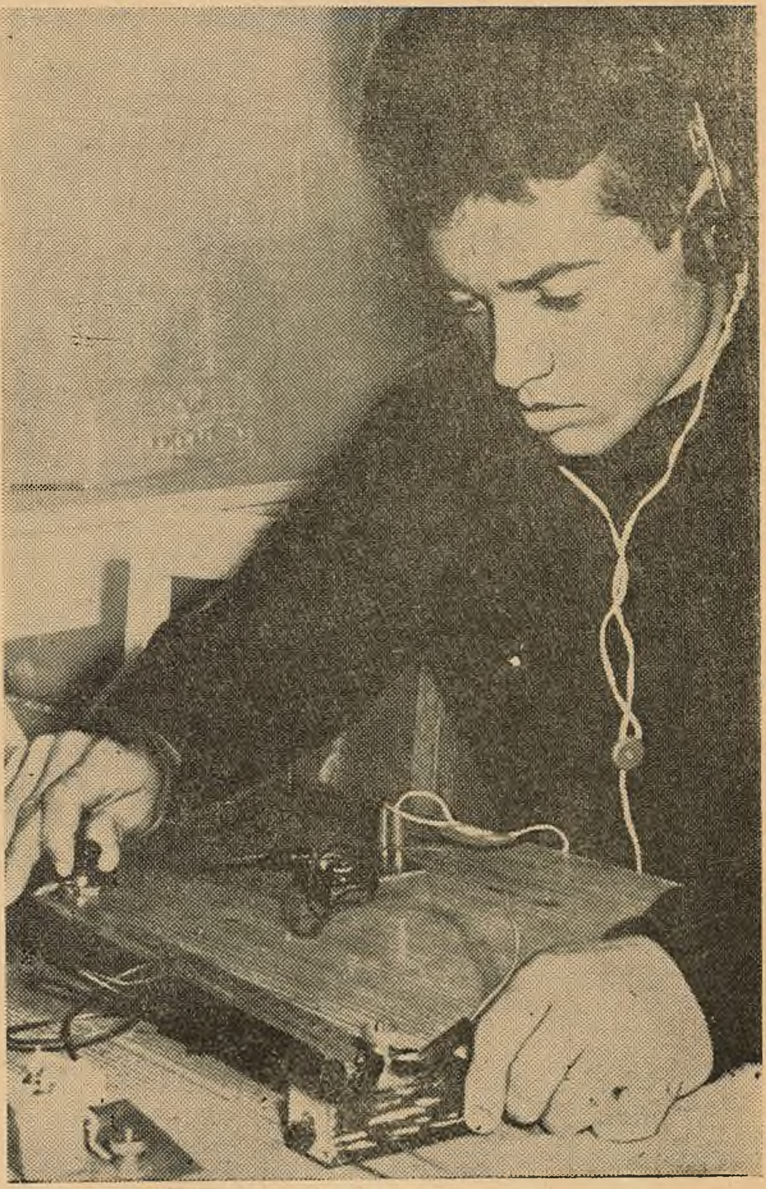

НА ДРУГІМ КУРСЕ фізічнага факультэта добра ведаюць камсамольца Генадзія Гарэліка. Ён—выдатнік вучобы. Таварышы палюбілі яго за прамы прынцыповы характар, абралі яго сваім важаком—камсоргам групы.

НА ЗДЫМКУ: Г. Гарэлік у фізічнай лабараторыі вызначае ёмкасць кандэнсатара метадам маста.

Фота Л. КУЗЬМІЦКАГА.

РАШЭННІ ПАРТЫІ Ў ЖЫЦЦЁ

Ва універсітэце пачалася падрыхтоўка новых кадраў прапагандыстаў, якія пасля сканчэння курсаў атрымаюць права растлумачваць насельніцтву характар апошніх пастаноў і рашэнняў кіруючых органаў партыі.

На курсах займаецца 100 чалавек, лепшыя студэнты трэціх, чацвёртых і пятых курсаў універсітэта. Слухачы будуць два разы ў месяц слухаць лекцыі, якія ім прачытаюць выкладчыкі кафедр грамадскіх навук Н. Г. Крыцько, Т. А. Базылеў, В. М. Тамашэвіч і іншыя.

ВЫСТУПАЕ УРАЧ

Дарагія грамы жыцця

Каб папраўіць здароўе хвораму, а часта і вярнуць яму жыццё, прымяняюцца самыя разнастайныя лекавыя прэпараты, у тым ліку і кроў здаровага чалавека. Гэты цудадзейны сродак выкарыстоўваецца пры вялікім крывецячэнні ў час складаных аперацый, пры хваробах крыві, пры цяжкіх апёках.

Вось тут і прыходзяць на дапамогу хворым шчодрыя дарыцелі, якія даюць сваю кроў для лячэбных мэт. Заўважце, слова «донар» паходзіць ад латынскага «донарэ», што значыць «дарыцель».

Кроў чалавека выкарыстоўваецца, галоўным чынам, пры пераліванні. Вельмі часта пераліванне крыві літаральна ўваскрашае людзей, якія знаходзіліся на крок ад смерці. Хіба маглі б хірургі праводзіць складанейшыя аперацыі на лёгкіх, страваводах, страўніках або на сэрцы, калі б не мелі магчымасці заўсёды атрымаць неабходную для хворага кроў? Пры некаторых аперацыях хворы атрымлівае 1,5—2 літры крыві.

У аснову донарства пакладзены высакародны прынцып таварыскай узаемадапамогі. Савецкія донары—гэта рабочыя, служачыя, хатнія гаспадыні, студэнты. Усе яны імкнуцца да аднаго—прынесці карысць хвораму чалавеку.

Дзякуючы пераліванню крыві ў гады Вялікай Айчыннай вайны былі выратаваны многія параненыя. Яны вярнуліся ў строй, зноў абаранялі любімую Айчыну. Многія з іх, былых хворых, працягваюць выконваць свой грамадзянскі доўг і зараз—у мірныя дні.

Усё гэта дзякуючы выдатным патрыётам Радзімы, донарам ваенных гадоў. Іх слаўныя рады папаўняюцца маладдзю.

Беларускі дзяржаўны універсітэт імя Леніна можа ганарыцца сваімі студэнтамі, якія ўжо неаднаразова аддавалі кроў для выратавання жыцця савецкіх грамадзян.

Ці шкодна донарства?

Даказана навукова, што здача 250—400 грамаў крыві не шкодзіць здароваму чалавеку. Яна хутка ўзнаўляецца ў арганізме. Кожны здаровы чалавек можа стаць донарам. Трэба памятаць, што чым больш донараў, тым больш выратаваных жыццяў.

Мы ўпэўнены, што студэнты універсітэта падтрымаюць патрыятычны пачын ленінградскіх, маскоўскіх і мінскіх донараў. Бо кожны грам крыві, зданы ў медыцынскую ўстанову, ідзе для лячэння людзей пры цяжкіх захворваннях.

Пра донараў можна сказаць — гэта людзі высокай, прыгожай і чыстай душы!

Т. МАЗАВА,
урач медпункта БДУ.

Заглянем у лабараторыі...

КАМСОРГА Вячаслава Мараxоўскага ведаюць не толькі на нашым курсе. Працалюбівы, актыўны і нястомны, ён карыстаецца заслужанай павагай.

Вячаслаў закончыў сярэднюю школу ў 1959 годзе. Не раздумваў, куды ісці працаваць. Яго цягнула радыётэхніка. Яшчэ ў школе ён быў заўзятым радыёаматарам. Змайстраваў магнітафон, збіраў радыёпрыёмнікі. Таму і падаўся юнак на радыёзавод.

А ў 1960 годзе паступіў ва універсітэт. Яго часта можна бачыць у фізічных лабараторыях за работай над схемамі. Я не памылюся, калі скажу, што Вячаслаў будзе выдатным спецыялістам!

Л. ШЫБКО,
студэнт II курса фізфака.

НА ЗДЫМКУ: В. Мараxоўскі вымярае велічыню пераменнага току і зрух фаз паміж токам і напружаннем пры дапамозе ватметраў.

фізкультура і спорт

АПОШНІЯ АКОРДЫ ЛЕТНЯГА СЕЗОНУ

Спартыўны агляд

Скончылася лета. Падзьмулі асеннія халады, дрэвы страсаюць апошняе лісце, усцілаючы ўсё навокал. Заканчваецца летні спартыўны сезон. Усё менш і менш можна сустрэць спартсменаў на стадыёнах і ўсё часцей гучаць удары па мячу, звон сталёвай штангі у спартыўных залах.

Летні спартыўны сезон быў багаты мерапрыемствамі, і асабліва ў легкаатлетаў.

Апошнім акордам быў для іх масавы асенні крос. У ім прымалі ўдзел каля 1400 студэнтаў. Як і раней, мацнейшымі аказаліся гісторыкі, фізікі і юрысты. Аднак, як паказвае практыка, наступіў момант, калі ў далейшым такія кросы праводзіць нямэтазгодна. Гэта не садзейнічае выяўленню здольных спартсменаў. Значна лепш ад кожнага факультэта вылучаць 20 працэнтаў трэніраваных спартсменаў і праводзіць сярод іх фінальныя кросы. А папярэдне наладжваць факультэцкія кросы.

Удала выступілі нашы спартсмены ў эстафеце, прысвечанай 41-й гадавіне камсамола Беларусі. Яны занялі першае месца сярод калектываў фізкультуры, апярэдзіўшы каманду ІФК.

Нядрэнны вынік паказаў студэнт філфака Мікалай Гаўрычэнка у час асенняга кросу.

На здымку: М. Гаўрычэнка на дыстанцыі.

Фота Л. КУЗЬМІЦКАГА.

ВЫДАТНЫ ПОСПЕХ

Усё больш паспяховымі становяцца выступленні турыстаў нашага універсітэта на спаборніцтвах па турысцкаму двухбор'ю.

У канцы кастрычніка адбылося першынство рэспубліканскага спартыўнага таварыства «Буравеснік» па турызму. Першая каманда універсітэта ў складзе студэнтаў-фізікаў Люцко, Канашовай, Берзіна і Шпінькова стала пераможцай гэтых спаборніцтваў. Каманда ўзнагароджана кубкам і дыпломам I ступені.

Адначасова адбывалася першынство горада па гэтаму віду спорта. Тут змагаліся два калектывы універсітэта і дабіліся нядрэнных вынікаў. Другая каманда БДУ заняла II месца сярод 28 каманд горада Мінска.

Поспехі турыстаў з'явіліся вынікам вялікай работы, якую праводзіць секцыя турызма-альпінізма. Лік удзельнікаў яе перавысіў 150 чалавек.

В. ПРАКОШЫН.

Матэрыялы аб летніх паходах удзельнікаў секцыі турызма-альпінізма будуць змешчаны ў адным з нумароў нашай газеты.

Рэдактар М. ЦІКОЦКІ.

Адрас рэдакцыі: Мінск, Універсітэцкі гарадок, біякорпус, 31. Тэлефон: 2-07-19.
АТ. 06703. Друкарня выдавецтва МВСС і ПА БССР. Зак. 2241